

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z wniosku J.S. i J.S.
przy uczestnictwie E. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 18 października 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) orzeka, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie

przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. W przypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Powołanie we wniosku przesłanki określonej w punkcie drugim wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.).

Skarżący opierają wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o występowaniu czterech zagadnień prawnych łącząc je z potrzebą wykładni wymienionych przepisów prawnych budzących, w ich ocenie, poważne wątpliwości. Umknęło jednak ich uwadze, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. mają charakter rozłączny, każda z nich ma charakter samoistny i powinna być wykazana przez skarżących oddzielnie.

Sformułowane zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, a do takiego rezultatu zmierza wniosek w tym zakresie. Pierwsze ze wskazanych zagadnień sprowadza się do pytania o sposób dowodzenia nieprzerwanego ciągu przeniesień posiadania służebności przesyłu ze Skarbu Państwa na poprzedników prawnych przedsiębiorcy przesyłowego, drugie dotyczy możliwości zasiedzenia przez przedsiębiorcę przesyłowego służebności przesyłu w zakresie uprawnienia do korzystania ze strefy ochronnej i technicznej nie mającej widocznych urządzeń, trzecie związane jest z ustaleniem decydującego momentu dla oceny istnienia dobrej lub złej wiary w zakresie posiadania służebności przesyłu, zaś

czwarte dotyczy określenia, czy posiadanie przez przedsiębiorcę przesyłowego i jego poprzedników prawnych służebności przesyłu lub służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu bez zawarcia aktu notarialnego uprawniającego do korzystania z nieruchomości osób trzecich oraz bez uzyskania decyzji uwłaszczeniowej jest posiadaniem w dobrej lub złej wierze. Skarżący formułując wskazane problemy abstrahują od ustalonego stanu faktycznego, a zwłaszcza dat wejścia w posiadanie posadowionych na gruntach Skarbu Państwa urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę przesyłowego po uwłaszczeniu przedsiębiorstw państwowych oraz dat nabycia nieruchomości przez skarżących. Pomijają też, że ustalenie przeniesienia posiadania nie jest kwestią prawną a kwestią ustaleń faktycznych nie podlegających, z mocy art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c., ocenie w postępowaniu kasacyjnym. Ponadto, Sąd Najwyższy w swych orzeczeniach zajął już stanowisko, że sąd jest zobowiązany do przyjęcia jako podstawy orzekania faktów notoryjnie znanych, takich jak szczególny status Skarbu Państwa w okresie przed transformacją, który prowadził działalność gospodarczą za pośrednictwem przesyłowych przedsiębiorstw państwowych organizacyjnie dostosowanych do podziału administracyjnego państwa, jak również, że część skutków prawnych aktów administracyjnych i czynności prawnych wynika z aktów prawnych, w tym dotyczących zmian strukturalnych przedsiębiorstw, a to oznacza, iż sukcesja dotyczyła wszystkich praw składających się na przedsiębiorstwo, choćby nie były wskazane jako jego składniki (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r., IV CSK 252/13, Biul. SN 2014 r., nr 5, poz. 12, z dnia 18 lipca 2014 r., IV CSK 619/13, nie publ., z dnia 14 września 2017 r., V CSK 500/16, nie publ.). Stąd też nie można temu zagadnieniu przypisać również cechy istotności, podobnie jak drugiemu zagadnieniu, które zdaje się nie uwzględniać dopuszczalności zasiedzenia omawianej służebności w takim zakresie, w jakim mogłaby być ona ustanowiona, a więc w zakresie koniecznym do prawidłowej eksploatacji linii przesyłowej. Odnosząc się do pytania trzeciego trzeba wskazać, że skarżący pomijają utrwaloną linię poglądów doktryny i judykatury, że w przypadku zasiedzenia prawa o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary decydują okoliczności faktyczne świadczące o stanie jego świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą

(postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2010 r., III CSK 57/10, „Izba Cywilna” 2011 r., nr 10, s. 41, z dnia 13 stycznia 2016 r., V CSK 224/15, nie publ.), co w sprawie niniejszej oznacza jako właściwy moment oceny charakteru złej lub dobrej wiary posiadania uczestnika objęcie urzędów posadowionych na gruncie Skarbu Państwa w wyniku uwłaszczenia przedsiębiorstwa państwowego. Powyższe uchyla również potrzebę odpowiedzi na pytanie czwarte.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c., o kosztach postępowania kasacyjnego orzekając zgodnie z art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. z uwagi na brak podstaw do odstąpienia od zasady wyrażonej w tym przepisie.

jw